

(א) וַיִּזְכֹּר הָרִיזִין (ב) וַיִּזְכֹּר לְרַבֵּאִי, (ג) וַיִּזְכֹּר מִזֶּמֶן עֲרֻכִין לֵב וַיִּזְכֹּר עֲרֻךְ עֵץ לְסֵלֶם, (ד) קְדוּשֵׁין כּוּ, בְּיָקִיב, [מִסֵּף] מְחֻסֵּם קִנְיָה וְחֻסְפָּא בִּיבִי פִיבִי, (ה) וַיִּזְכֹּר לְסֵלֶם, (ו) שְׁמַקֵּט רִישֵׁי, (ז) וַיִּזְכֹּר מִזֶּמֶן.

הגהות הב"ח

(א) גב' פתוחות לכאן ולכאן נמכרות עמה ככ"ל ותיבות אלו ואלו נמחק: (ב) שם קנה טלן הכי השתא התיס הוא דסדנא: (ג) רשב"ם ד"ה אפילו וכו' ולא ממטלטלי ומדישלה ליה אגבה ככ"ל וה"ל: (ד) ד"ה אלל וכו' שאין קטעין ורייתו כל הכן דאמרו: (ה) ד"ה חולסאות וכו' משו הוא בפני עמנו: (ו) ד"ה מיתות וכו' שישן מוכרין מתן אלא: (ז) ד"ה ר"ה סבר וכו' מוכר לך דאורי: (ח) ד"ה ורבנן וכו' המוכר את החצר באותו לשון שנגילין לקריתא חצר דהיינו: (ט) ד"ה מנולה וכו' שמוציא טו:

מוסף רש"י

מאצטרוכלי. משו אמת הריסו כמות שהן ומקרקעי משו להו (כתובות טו.א). מעמלא דבתי. שכיכות הנכסים ממקרקעי קא אתי (טו.א). דסדנא דארעא חד הוא. דאט כולה ממוכרת. סדנא טרייק ממו טון של נפחים. כלומר שמת וחיבר הקרקע מה הוא (מזושיין כ.ב).

מוסף תוספות

א. דמה עומד בהו שעי' קרקע נעשית מלוה, וכו' אם מוכר קרקע אביהם והניח להם אביהם מנות וחיבבו בקרקע. אוז זועק. ב. והשתא הוה ליה כפירות הצריכין לקרקע שהם בקרקע. ריטבי"א.

המוכר את הבית פרק רביעי בבא בתרא סז.

ואצטרוכלי דאמרי מוכר לא משום דחשיב מחוזר דהא גזי מוכר מכתשת חשבי ליה לתלוש ולצסקו חיברו כתלוש ואצטרוכלי נמי תלוש ולצסקו חיברו הוא דקודם שיקבענו בקרקע היו בניו ועומד ואלא היינו טעמייהו משום דעיקר עשייתו לקציעות בקרקע טפי מכתשת חשיב כבית לענין מכירת בית דומיא דכותלי הבית דחשיבי תלוש לענין הכשר זרעים ולגזי מוכר הרי הן בכלל בית וחשיבי בקרקע או לתלא טעמייהו גזי מכתשת משום דבעין רעה מוכר אצל לגזי הכשר בקרקע משו ליה וכו"א סדנא להו תיקו. האי דנקט להדיא בהן את האצטרוכלי ולא נקט מכתשת אורחא דמילתא נקט שהיו רגילין להדיחו אי נמי רבותא הוא דנקט כדפרישי' דאע"ג דאמרי רבנן מוכר את האצטרוכלי איכא למימר דחשיבי ליה תלוש לענין הכשר זרעים כדפרישי' עישור נכסי. שהבט נוטלת בנכסי אביה צביל פרנסת הבעל להישא' זו וקיי"ל בכתובות (דף סח.) לפרנסה שמין צביל והיכא דאין יודעין דעתו נוטלת עישור נכסים וממקרקעי ולא ממטלטלי כדאמר בכתובות (ט) פ"י מאצטרוכלי. כר"ל (סו.) דכל המחוזר לקרקע הרי הוא כקרקע. ופירש רבינו חננאל וקיי"ל הכי דהא לית מאן דפליג עלה ולדברי הכל פרנסה היא עישור נכסי ממקרקעי ולא ממטלטלי היא ואפילו בזמן הזה דהא צביל פסק רבא צפרק מליאת האשה [כתובות סט.] הלכתא ממקרקעי ולא ממטלטלי בין לכתובה בין למוזי בין לפרנסה ופק על גב דרבותיה הגאונים תקנו' לגבות כתובה אפי' ממטלטלי גזבים גם מוזי אפי' ממטלטלי דהא קיי"ל (כתובות דף נד.) מנאי כתובה ככתובה דמי הני מילי בכתובה ומוזי אצל הפרנסה אינה מתנאי כתובה הלכך במקומה עומדת וממקרקעי גזי' ולא ממטלטלי (א):

אגבה עישור נכסי אפי' מאצטרוכלי דריחיים א"ר אשי כי הוינן בי רב כהנא מוגבינן אפי' מעמלא דבתי: מתני' המוכר את החצר מוכר בתים בורות שיחין ומערות אבל לא את המטלטלין ב'זמן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכו הרי כולן מוכרין ה"בין כך ובין כך לא מוכר לא את המרחץ ולא את בית הבד שבתוכה ר"א אומר המוכר את החצר לא מוכר אלא אוריה של חצר: גמ' ת"ר המוכר את החצר מוכר בתים החיצונים ובתים הפנימים ובית החולסאות הנויות פתוחות לתוכה נמכרות עמה ושאיין פתוחות לתוכה אין נמכרות עמה פתוחות לכאן ולכאן (ב) (אלו) ואלו נמכרות עמה ר"א אומר המוכר את החצר לא מוכר אלא מילוסא של חצר אמר מר פתוחות לכאן ולכאן נמכרות עמה והא תני ר' חייא אין נמכרות עמה לא קשיא והא דרוב תשמישתייהו לגו הא דרוב תשמישתייהו לבר: ר"א אומר המוכר את החצר לא מוכר אלא אוריה של חצר: אמר (ב) (רבה) אי דאמר ליה דירתא דכולי עלמא לא סבר בתי משמע איכא דאמרי אמר (ב) (רבה) אי דאמר ליה דירתא דכולי עלמא לא פליגי דבתי משמע כי פליגי דא"ל חצר מר סבר הרביצא משמע ומר משמע ומר סבר בחצר המשכן ואמר (ב) (רבה) אמר רב נחמן מוכר לו (א) חולסית ומצולה החזיק בחולסית לא קנה מצולה החזיק במצולה לא קנה חולסית איני והא (ג) אמר שמואל מוכר לו עשר שדות בעשר מדינות כיון שהחזיק באחת מהן קנה כולן (ד) התיב הוא דסדנא דארעא חד הוא וכולה חדא תשמישתא הוא אבל הכא הא תשמישתא לחוד והא תשמישתא לחוד ואיכא דאמרי אמר

דשמעתא כר"א סלקא דסבר כל המחוזר לקרקע הרי הוא כקרקע כן פי' ר' חננאל והכי פסק' אליבא דהלכתא וכן עיקר: **מעמלא דבתי משכירות הבתים** דכמקרקעי חשיב ליה דשכר מקרקעי חשיב מקרקעי: **מתני' המוכר את החצר** סתם מוכר בתים הפתוחים לחצר וצורות שיחין ומערות שבתוך הבית. אע"ג דהמוכר את הבית לא מוכר צורות שיחין ומערות וכו"א סדנא להו תיקו. האי דנקט להדיא בהן את האצטרוכלי ולא נקט מכתשת אורחא דמילתא נקט שהיו רגילין להדיחו אי נמי רבותא הוא דנקט כדפרישי' דאע"ג דאמרי רבנן מוכר את האצטרוכלי איכא למימר דחשיבי ליה תלוש לענין הכשר זרעים כדפרישי' עישור נכסי. שהבט נוטלת בנכסי אביה צביל פרנסת הבעל להישא' זו וקיי"ל בכתובות (דף סח.) לפרנסה שמין צביל והיכא דאין יודעין דעתו נוטלת עישור נכסים וממקרקעי ולא ממטלטלי כדאמר בכתובות (ט) פ"י מאצטרוכלי. כר"ל (סו.) דכל המחוזר לקרקע הרי הוא כקרקע. ופירש רבינו חננאל וקיי"ל הכי דהא לית מאן דפליג עלה ולדברי הכל פרנסה היא עישור נכסי ממקרקעי ולא ממטלטלי היא ואפילו בזמן הזה דהא צביל פסק רבא צפרק מליאת האשה [כתובות סט.] הלכתא ממקרקעי ולא ממטלטלי בין לכתובה בין למוזי בין לפרנסה ופק על גב דרבותיה הגאונים תקנו' לגבות כתובה אפי' ממטלטלי גזבים גם מוזי אפי' ממטלטלי דהא קיי"ל (כתובות דף נד.) מנאי כתובה ככתובה דמי הני מילי בכתובה ומוזי אצל הפרנסה אינה מתנאי כתובה הלכך במקומה עומדת וממקרקעי גזי' ולא ממטלטלי (א):

אגבה עישור נכסי אפי' מאצטרוכלי דריחיים א"ר אשי כי הוינן בי רב כהנא מוגבינן אפי' מעמלא דבתי: מתני' המוכר את החצר מוכר בתים בורות שיחין ומערות אבל לא את המטלטלין ב'זמן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכו הרי כולן מוכרין ה"בין כך ובין כך לא מוכר לא את המרחץ ולא את בית הבד שבתוכה ר"א אומר המוכר את החצר לא מוכר אלא אוריה של חצר: גמ' ת"ר המוכר את החצר מוכר בתים החיצונים ובתים הפנימים ובית החולסאות הנויות פתוחות לתוכה נמכרות עמה ושאיין פתוחות לתוכה אין נמכרות עמה פתוחות לכאן ולכאן (ב) (אלו) ואלו נמכרות עמה ר"א אומר המוכר את החצר לא מוכר אלא מילוסא של חצר אמר מר פתוחות לכאן ולכאן נמכרות עמה והא תני ר' חייא אין נמכרות עמה לא קשיא והא דרוב תשמישתייהו לגו הא דרוב תשמישתייהו לבר: ר"א אומר המוכר את החצר לא מוכר אלא אוריה של חצר: אמר (ב) (רבה) אי דאמר ליה דירתא דכולי עלמא לא סבר בתי משמע איכא דאמרי אמר (ב) (רבה) אי דאמר ליה דירתא דכולי עלמא לא פליגי דבתי משמע כי פליגי דא"ל חצר מר סבר הרביצא משמע ומר משמע ומר סבר בחצר המשכן ואמר (ב) (רבה) אמר רב נחמן מוכר לו (א) חולסית ומצולה החזיק בחולסית לא קנה מצולה החזיק במצולה לא קנה חולסית איני והא (ג) אמר שמואל מוכר לו עשר שדות בעשר מדינות כיון שהחזיק באחת מהן קנה כולן (ד) התיב הוא דסדנא דארעא חד הוא וכולה חדא תשמישתא הוא אבל הכא הא תשמישתא לחוד והא תשמישתא לחוד ואיכא דאמרי אמר

עין משפט ור מוצה

לח א מיי פ"כ מהל' אשוח הל' סמג עשין ממ טוש"ע אה"ע סי' קיג סעי' ז: לח ב ב ג ד ה ו ז מיי פ"כ מהל' מוכר הלכה ו סמג עשין פג טוש"ע ח"מ סי' רטו סעיף ה:

רבינו גרשום

עישור נכסים. דיש לה לבת בנכסי אביה וירשת ממקרקעי: אפילו מאצטרוכלי. דקרקע דמי: משכירות דבתי. משכירות הבתים. ויש אומרים מעמלא דבתי היינו וכל שמוציאין לפני הפתחים גובה מהן עישור נכסים: פ"ס המוכר את החצר מוכר את הבתים. שפתוחין לחצר: בורות שיחין ומערות. שחתת הבית ופתוחין לחצר דכל הני משעבדי לחצר: לא מוכר את בית המרחץ ולא את בית הבד שבתוכה. משום דלא שייכי לחצר ורישות בפני עצמו הוא: אלא אוריה של חצר. ולא שום תשמיש אחר: התיב. הפתוחים לחצר: בית החולסאות. אלו סלעים כמו צונמא דחשיב מעשה בפני עצמו הוא: נמכרים עמה. משום דשייכי לחצר: פתוחין לכאן ולכאן. לחצר ולדרי. מילוסא. אוריא: הא דרוב תשמישתייהו דחנייות לגו. בחצר נמכרות לו דרוב תשמישתייהו לבר. לרשות הרבים אין נמכרות עמה: אמר רבא אי דאמר לו המוכר ללוקח כשמוכר לו החצר: דירתא. כלומר דירה אני מוכר לך. כולי עלמא לא פליגי דבתי משמע. דובין ליה בין חצר ובין בית כי הכי דריירי אינשי בתוין פתוחות לחצר והכל מוכר לו: דרתא מתרגמינן חצר דרתא. מר סבר ר' אליעזר הרביצא משמע. דהיינו אור של חצר לחוד והיינו אור סברי אפילו בתי משמע. דהיינו כדריירי אינשי חצר עם בית ומכר לו הכל בין חצר ובין בית: ר' אליעזר סבר לא מוכר אלא אוריא דחצר בחצר המשכן. שלא היה שם לשכה ולא כלום כי אם מוכר לחוד: חולסית. צונמא: כיון שהחזיק באחת מהן. על דעת לקנות כולן: קנה כולן. דאדי ואדי כוליהו עשר שדות חדא תשמישתייהו ניהו לורייעה תשמישי חולסית. תשמישי לחוד למשחט כו' בגדים. מצולה לורייעה:

דשמעתא כר"א סלקא דסבר כל המחוזר לקרקע הרי הוא כקרקע כן פי' ר' חננאל והכי פסק' אליבא דהלכתא וכן עיקר: **מעמלא דבתי משכירות הבתים** דכמקרקעי חשיב ליה דשכר מקרקעי חשיב מקרקעי: **מתני' המוכר את החצר** סתם מוכר בתים הפתוחים לחצר וצורות שיחין ומערות שבתוך הבית. אע"ג דהמוכר את הבית לא מוכר צורות שיחין ומערות וכו"א סדנא להו תיקו. האי דנקט להדיא בהן את האצטרוכלי ולא נקט מכתשת אורחא דמילתא נקט שהיו רגילין להדיחו אי נמי רבותא הוא דנקט כדפרישי' דאע"ג דאמרי רבנן מוכר את האצטרוכלי איכא למימר דחשיבי ליה תלוש לענין הכשר זרעים כדפרישי' עישור נכסי. שהבט נוטלת בנכסי אביה צביל פרנסת הבעל להישא' זו וקיי"ל בכתובות (דף סח.) לפרנסה שמין צביל והיכא דאין יודעין דעתו נוטלת עישור נכסים וממקרקעי ולא ממטלטלי כדאמר בכתובות (ט) פ"י מאצטרוכלי. כר"ל (סו.) דכל המחוזר לקרקע הרי הוא כקרקע. ופירש רבינו חננאל וקיי"ל הכי דהא לית מאן דפליג עלה ולדברי הכל פרנסה היא עישור נכסי ממקרקעי ולא ממטלטלי היא ואפילו בזמן הזה דהא צביל פסק רבא צפרק מליאת האשה [כתובות סט.] הלכתא ממקרקעי ולא ממטלטלי בין לכתובה בין למוזי בין לפרנסה ופק על גב דרבותיה הגאונים תקנו' לגבות כתובה אפי' ממטלטלי גזבים גם מוזי אפי' ממטלטלי דהא קיי"ל (כתובות דף נד.) מנאי כתובה ככתובה דמי הני מילי בכתובה ומוזי אצל הפרנסה אינה מתנאי כתובה הלכך במקומה עומדת וממקרקעי גזי' ולא ממטלטלי (א):

המוכר את הבית פרק רביעי בבא בתרא

ים מלפחה. היינו עדשים דסוף מסכת ע"ז (דף עה). דלמר נשו מיניה מרב הונא הני (גודגא) דלרמאי מאי א"ל תניתוה מי שהיו גימיו וצית דזיו טמאים הדפין והולצין והעדשים מדיחין ופירש נמי הקונטרס התם דעדשה היינו גת עלמה^א וקשה דהתם תנן דגת לריכה ניגוב ואומר (ס) צקונטרס דלצרייתא סמכין דלא ניגובין למעבד ניגוב צגת (ט) ורש"י מגיה התם בצרייתא מנגבן ע"פ התוספתא ומלרין ניגוב לגת (ו) ור"ת (ז) אומר דלפילו אי דעדיש לאו היינו גת (ח) אלא כמו שפי צערוך צערוך טלפח מציאין טיט ומעבדין צו תנן ועורת של פשתן ועושים כמין ריחים גדולים ונותנין דלפישטא הוא שהוא עיקרו של מוכר ולא נקרא צית הדז אלא על שם צד ויקדים נמי דקתני צגמ' אינו צד עצמו אלא כמו שפירש צערוך יקדים סלים שמציאים צו זיתים והתם נמי גבי מי שהיו גימיו וצית דזיו טמאים הא דלא חשיב גת עצמו מפני שאין רגילות מפי טיטמה לפי ששומרים אותו מלטיטא מפני חשיבותו שלא ימלאו אחר מוזמן אם יטמא זה וגם אין כל היד ממשמשין צו שהוא כבד ואי אפשר לטלטל ועוד שכבר פ"י דין גת לענין יין נסך דבצי ניגוב והוא הדין לענין טהרות (ט) וא"ת דשלמא לפ"ה דכל הנהו (י) דמכר הן מחוברין אלא לר"ת שמפרש טלפחא עיגול של טיט שאינו מחובר ויקדים סלים אמאי מכר כיון שאינו מחוברין וי"ל מפני שאינו חשובין כ"כ וצטלים אגב צד גופיה אינו לפי שאין עובדין אלא לך: **לא מכר את הנסרים.** נראה לר"י דהיינו נסרים שמסכין צהן את החמין כדאשכחן צפרק כירה (צג) דף מ. אלא אי"כ היו חמין שלו מחופים בנסרים:

רבינו גרשום

קמ"ל. דאפי' הכי קנה דסדנא דארעא וכלומר כל הקרקע חד הוא: **פיסקא** ים טלפחא. לרובין מייש שאוצרין בהו: ממל. מפרכתא. זה כמו קורנש שמפריכו בו (כ) העובים שהן עיקר תשמישי הבד: כלונסאות. אלו עציב לטמורים מוכן ופיון לקורה ונקובין ומשמין ברות מה לוח ומעבדין הקורה על הבריה. עכרין כבשי אוחן קצונין שמשמין על הקרשים (ד"ן): קורה קורה משמש: הנסרים. הם הקרשים שמכריכין על גבי התמר ויש אומרי' אלו אותם שמפיקין אותן סביב לתמר וקוצרין שלא יתפורו העובים אלא ואלך: היקבים. הם הסלים שמכריכין בהם היתים מן השדה לבית הבד: ריחים התחתונים. שהיו נוחנים בהן היתים ואחר כך שמינן היתים ביבך כדי להוציא הכוס וכל מי שכיב לבית הבד לסיבך נמכרין או היתים: הדינו הרבב אינה נמכרת דלא שייכא היא בהדי בר בלבד: השקין. אלו השקין עצמן שהיו מכריכין העובים או היתים בהם לאותו כלי שהוא חרץ לכהם שהוא הולך ובה כהם לבד ומכר לכהם והוא עשוי מן עור מרוצפין שלועין מן הדיב: פ"ה הנסרים. בית המרחץ שלהן היה עשוי מאבני שיש וכשהוא נערס מחוחיו מתחמם הדיב השיש מאד ומשמין נסרים על גבי הדיב שרש של שיי שיעמרו עליהן הרוחצין: ספלים. גביעין שמוריקין מתן המים עליהן: הולאות. אלו הגבדים שפורשין כנגדן לפתח המרחץ כעין וילון. כל הני לא שייכי למרחץ: מגורות המים. מקורות המים שבכניסין אותן דרך סילון למרחץ: מכר את בית הנסרים. שמצניעין שם הנסרים כן הני נמי בית הקימין: יקמין. אלו גבדים שמעטפין ראשיהם במרחץ מפני החום שלא יזיק להם בראשם וכל הני בנינים שייכי למרחץ ולא היו מטלטלין דה"ל קתני מתני' לקמן:

(כ) נראה דל"ל הדיבס.

מתן מעות הלך לא קנה אלא אותו שהחזיק (ס) דהא הך דשמואל נמי אילו לא נתן מעות לא קנה אלא מה שהחזיק ואם נתן דמי חליין לא קנה צחוקת אחת מהן אלא כנגד מעותיו. וא"ת כיון דצנתן דמי כולין מיידי שמואל מה לנו לחזוקת אחת מהן והלא קרקע נקנה צכסף ולא צריכה מו חזקה איכא למימר דצמקוס שכותצין השטר מיידי דהתם לא קני קרקע צמעות אלא צשטר או צחוקה כדלמרי' צפ"ק דקדושין (דף כו). עלה דהך משנה נכסים שיש להן אחריות נקנין צכסף כו' אמר רבא לא שנו אלא צמקוס שאין כותצין את השטר אצל צמקוס שכותצין את השטר לא קנה עד שיכתוב את השטר אי"נ עד שיחזיק: **הוא שמישחא.** (י) כל העשר שדות עומדין לזריעה והלך כשדה אחת חשובין על ידי סדנא דלרעא שמשחר אומן: **מתני' המוכר אם צים הדז.** צית שהדז צו ואותו צית לתשמיש צד לצדו עשוי: **מכר אם פיס.** צגמ' מפרש דהיינו צד עצמו כדמפרש ואזיל. ונראה צעניי דכל הך דקתני צהו מכר קצובין הן שם ואיך דלינן מכורים בכלל צית הדז מיטלטלי הן כדלמרי' נמי (לעיל ד' סה).

גבי צית ששחר מכתש קצובה ולא המיטלטלת: **הממל (י) הצחולות.** צגמ' מפרש וקצובין הן: **עצבים וגלגל וקורה.** מיטלטלי הן וצגמ' מייפרישי כולהו: **וצומן שאמר לו הוא.** הצית של צד וכל מה שצמחו או מוכר לך כולן מכורין ודוקא הני הצריכין לצית הדז אצל שאר תשמישין שנותנין צמוכו להשמר אינן מכורין: **מכר אם הקורה.** כדמפרש טעמא צגמרא דהיינו עיקר צית הדז: **גב' טלפחא.** היא עריצה שקורין מיי"ט עגולה כעדשה ועדשה קרי לה בצרייתא צמסכת ע"ז (דף עה). עדשים (ס) מתרגמינן טלפחין: **ממל אמר רבי אבא צר ממל מפרכתא.** אבן נקובה שמכניסין צה עץ ומפרכין צה היתים צצית הדז דהיינו דומיא דמכתשת. ויש מפרשים דהיינו עץ עצמו שמפרכין צו את היתים ולפי שהוא (ס) תשמישי צית הדז הוא מוכר בכלל צית הדז ואע"ג דמיטלטל. ולשון ראשון מפירושי ר' חננאל ועיקר: **כלונסות.** אותן שנועלין (י) צראש הגת מכאן ומכאן (ט) ונוקבים זה כנגד זה ונותנים צריחים מזה לזה ומעמידין הקורה על הצריח. ובלע"ז קורין להן יומיליין תאומים ויש מקומות שקורין **צורר"ש** אחיות: **ריצשי.** נסרים שנותנין על היתים צצית הדז כשמודיקין הקורה עליהן לכבשן ומשום דמיטלטלי לא מודצני: **חומסא.** ויי"ן בלע"ז שמגלגלין צה את הקורה להעלותה ולהורידה: קורה. דמתני' היינו קורה כמשמעה שגם צצבל קורין לה כן: **מכר אם הנסרים.** אינם כיצבי דל"כ תקשי אמתי' דהתם קתני לא מכר והכא קתני מכר אלא הן כעין נסרים נתונים סביב היתים צצית הדז כדי שלא יתפורו אנה ואנה הצביד הקורה עליהם ונראה צעניי שמחזרים שם וקצובים הם שם לעולם. וצתוספתא (פ"ג ה"ג) גרס מכר את הילרים ונראה דנלרריס גרס והיינו עקל צית הדז שקוצרין צהם היתים כדי שלא יתפורו (י) יקדים. היינו ים החקוקה ועשויה כעין יקב וכדכתיב (ויאל צ) והשיקו היקדים תירוש ויזהר והשיקו לשון הומה ורעש שהיין עושה כשנופל מן היקב: **המפרכות.** היינו ממל דמתני' דפרישנא לעיל מפרכתא: **הריחים הסחוקה.** קצובה היא וטוחנין צה זיתים צצתחלה מפרכין אותן צצמפרכות ואח"כ טוחנין צריחים ואח"כ עוצרין אותן צצית הדז והכי אמרינן צצנמחות (דף פו. ב): **ושקין ומרלופין.** לשאת צהן זיתים צצית הדז אלא שהמרלופין הן של עור והשקין מנואה של עוים וכל דמלטל לא מודצן: **מתני' הני גרסינן** צצקדר המשנה המוכר אם צים המרחץ. צית שעשוי לרחוץ צו. וג' צמים הן זה לפניו מזה כדלמרי' צצילאות הצצת (צגת דף י). פנימי לרחייה חילון שעומדין שם מלוצשין צינוני שפושטין שם בגדיהם וצתוספתא (פ"ג ה"ד) קתני צהדיא המוכר את המרחץ מכר צמים הפנימיים וצמים החיצונים: **הנסרים.** שנותנין על גבי קרקע המרחץ ועומדין עליהם הרוחאים שלא יכוו רגליהם מחום הקרקע אי נמי שלא יטנפו רגליהן ומשום דמיטלטלי לא מודצני: **ספלים.** לתת צהן מים לרחוץ ומיטלטלין: ווילאות. מסך כנגד הפתח. ולי נראה צגד שמתפגין צו דהיינו אלונטיית: **לא מכר מגורות של מים.** צריכות מים ששופכות מים למרחץ: **ולא אולרות של עוים.** שהיו לחמם צהן המרחץ. והיינו טעמא דלין אלו תשמישין המיוחדין למרחץ כי הך דלעיל ואין אלו מאני תשמישיתא אלא ממונו הן ליהנות צהם אפי' צתוך ציתו דכשקונה אותם קונה להסיק צציתו ולאפות ולללות צהן כמו חטיי ושערי. מגורות כמו נהרסו מנגורות (ויאל א) כיוצא צו מגורה שהיא מליאה פירות (פסחים דף עז. ב): **גב' צים הנסרין.** צית (ט) שמכניסין צו הנסרים לאחר רחייה: **אם צים היקמים גרסי' צתוספתא (פ"ג ה"ד).** יש מפרשים חדר שמלניעין צו רגילות שמשימין צו מים חמין ולא נהירא לי דהיינו נמי צית היורות דקתני צתוספתא (שם). ויש מפרשים (י) יקמים סודר שמעטפין צהן ראשן מפני חום המרחץ. וכל הני צמים מייחצרי לצית המרחץ: **אבל לא אם הנסרים:** דמיטלטלי: **ולא (י) הספלים גרסינן.** ואית דגרסי ספסלין שישצנין עליהן צצית המרחץ. וראשון עיקר דהא צצמתנין נמי ספלים גרסינן: צין

(א) ג"ל רבא (ב) ג' ג' העינין עין עבר צ' העינין וכן ה"י צצנשה צצנשיות וכן המיי"ט שכן גירסת היר"ק. (א) ונקמן עת: ע"ש (ד) ס"א הירלאות. (ט) וצראשית סה. (י) וצני' איתא צצרך צנתן. (י) וצו' פירוש העינין עין יקמין. (ט) ג"ל גובנין. (ט) ג"ל ורש"י. (י) ג"ל ורש"י. (ז) וצני' ברי"ש סוף טר"א. (ז) וצני' וצני' סוף טר"א. (ז) וצני' וצני' סוף טר"א. (ז) וצני' וצני' סוף טר"א. ד"ה הדפין וכו'.

הגהות הב"ח

(א) קנה ג' מעולה החזיק במצולה קנה חולסית פסיקא וזה (ב) שם וזה היחס החתונה אצל לא העלויה (ובזמן שאמר לו וכו' את המלפין) מא"מ וי"צ ס"א לא מכר לא את העיברים ולא את השקין ולא את המרצופין ובזמן שאמר לו הוא וכל מה שבחורבו הכי טולן מוכרין (א) שם צצנשה המוכר את בית המרחץ: (י) ג' אכל לא את הסקין עצמן ולא את היקמין עצמן ולא את הספלים עצמן ולא את הולאות עצמן: (ט) רשב"ם ד"ה (צ"א) כיון אלא אותו שהחזיק הואיל ואין מי שמוכר לו ואומר לו לך חזק וקני דהא הך דשמואל: (י) ד"ה מלח שמשחא כל שדות עומדין לזריעה והלך העשרה כשדה אחת כלי: (י) ד"ה הממל ואת החמולות כנגמרא שפרש דקדושין הן: (ט) ד"ה ממל וכו' ולפי שהוא עיקר תשמישי צית צית הנסרין צית שמצניעין צו את הנסרים: (ט) ד"ה ואלה את הספלים: (ט) ד"ה וכו' ואומר שם כקונטרס וכו' ניגוב צגת ורשב"ם מגיה וכו' וי"ל דשפיטא הוא שהן עקבי: (י) בא"ד דכל אהנו מכר שהדין הן מצובין:

לעני רש"י

מיי"ט. צצקה חלק של הגת. שבו מציחים את העובים. יומיליין (וימיליין). תאומים (מכות) המחזיקים את הגת. שורר"ש (שירור"ש). אחיות (מכות) המחזיקים את הגת. ויי"ן (וי"ן). ברג. המכבש (של הגת).

מוסף תוספות

א. שהעובים נתונים בה. מוס' נדה סה. ב. ולפי שהורא עגול כמין ערשה נקרא ערשה ועל שם שהמשקין יוצאין על ידו בשפע כמין ים נקרא ים. ר"ש טהות פ"י מ"ח. ג. לפי שהיין אינו משתהה שם כ"כ כמו בת צמחה או בבד עצמה ומשום הכי הקלו בהכשרה. רשב"א ע"ז עה.